

Peuterspeelzaal 't Kwetternest

Pedagogisch Beleidsplan

Inleiding

Je bent zo
mooi
anders
dan ik,

natuurlijk
niet meer of
minder
maar

zo mooi
anders.

Hans Andreus (fragment)

Peuterspeelzaal 't Kwetternest is een begrip in Offenbeek. Bijna alle Offenbeekse kinderen (inmiddels veelal volwassen) hebben voor het eerst samen leren spelen op deze peuterspeelzaal. Zij hebben mogen groeien tot wie ze zijn. In een respectvolle, stimulerende omgeving.

Met het ontwikkelen van het pedagogisch beleidsplan willen we die kwaliteit verankeren in een document waar de pedagogische visie en het pedagogisch handelen samenkomen en elkaar versterken. Het handelen van de beroepskrachten (peuterspeelzaalleidster(s)) en de vrijwilligers wordt hierdoor meer inzichtelijk gemaakt en tegelijkertijd helpt het om de professionaliteit van het pedagogisch handelen in de praktijk van alledag te versterken. Ondanks of misschien wel omdat de praktijk elke keer weer een adequate en aangepaste houding vraagt ten opzichte van het kind, het moment en de situatie.

Deze flexibiliteit wordt niet alleen in de praktijk gevraagd, ook op het gebied van de theoretische uitgangspunten kunnen ideeën en verwachtingen zich ontwikkelen. Daarom zal dit beleidsplan ook regelmatig geëvalueerd en zo nodig aangepast worden om al deze nieuwe inzichten te verwerken en de inhoud te verdiepen.

Het pedagogisch beleidsplan biedt beroepskrachten, vrijwilligers, stagiaires, ouders en andere betrokkenen inzicht in hoe we handelen naar de kinderen in de peuterspeelzaal en geeft uitleg waarom we op deze manier handelen.

In de peuterspeelzaal werken we volgens de kwaliteitseisen zoals deze zijn vastgelegd in de Wet Oké, Wet Kinderopvang, Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen en het toetsingskader van de GGD.

Het pedagogisch handelen wordt vormgegeven door onze pedagogische visie, de vier pedagogische basisdoelen en het handelen vanuit Startblokken (Vroeg- en Voorschoolse educatie). Dit alles in samenwerking met de andere peuterspeelzalen in de gemeente Beesel en basisschool Meander.

Als in dit document over **het kind** geschreven wordt, bedoelen we zowel jongens als meisjes. Als we schrijven over **ouder(s)**, bedoelen we ook de verzorger(s) van het kind. Als we spreken over **beroepskracht(en), peuterspeelzaalleidster(s) of vrijwilliger(s)**, dan bedoelen we zowel mannelijke als vrouwelijke medewerkers.

Inhoudsopgave

Inleiding	Blz. 2
Peuterspeelzaal 't Kwetternest: algemene informatie	4
Pedagogische visie Basisschool Meander	6
Pedagogische visie 't Kwetternest	8
De vier basisdoelen	11
Van pedagogische visie en pedagogische basisdoelen naar Startblokken	14
Startblokken (Vroeg- en Voorschoolse Educatie, VVE)	17
Ouderbeleid	18

Bijlage 1 – Huisregels Gezondheid en hygiëne

Bijlage 2 – Huisregels veiligheid

Peuterspeelzaal 't Kwetternest

't Kwetternest is onderdeel van Stichting Peuterspeelzalen Agora en gehuisvest in het gebouw van Multifunctioneel Centrum Meander. De peuterspeelzaal maakt onderdeel uit van de brede school. Peuters vanaf 2 jaar en 4 maanden kunnen onze peuterspeelzaal bezoeken totdat ze naar de basisschool gaan. Dat is meestal op het moment dat ze 4 jaar worden. De kinderen komen in een vaste groep. We werken met verticale groepen. Door het leeftijdsverschil tussen de jongsten en de oudsten leren kinderen veel van elkaar. Hierdoor krijgt het sociale aspect veel aandacht, maar ook de taal- en motorische ontwikkeling.

Elke groep bestaat uit maximaal 16 kinderen. Kinderen komen in een vaste groep twee dagdelen per week naar de peuterspeelzaal. Als de kinderen 3 jaar zijn, mogen ze bij voldoende plaats drie dagdelen de peuterspeelzaal bezoeken. Kinderen met een VVE-indicatie (doelgroepkinderen) worden 4 dagdelen geplaatst en krijgen ondersteuning en begeleiding van de beroepskrachten, met een maximum van 8 kinderen per VVE-gecertificeerde beroepskracht.

Elk dagdeel zijn er twee gediplomeerde leidsters en één of twee (vaste) vrijwilligsters aanwezig. Dit geeft duidelijkheid, houvast en structuur voor de kinderen en de ouders. Beroepskrachten hebben allemaal een (pad)agogische opleiding op ten minste SPW-3 niveau, aangevuld met ten minste het VVE-certificaat 'Startblokken' en een training HGPD (HandelingsGerichte Proces Diagnostiek). Zowel beroepskrachten als vrijwilligers hebben een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) ingeleverd.

Naast de beroepskrachten is altijd ten minste één vrijwilliger aanwezig in de groep. Hierdoor is er in het geval van calamiteiten geen achterwacht nodig. We werken met een vrijwilligersbeleid.

Vrijwilligers hebben net als beroepskrachten, een geheimhoudingsplicht omtrent alle (privacygevoelige) informatie die hen ter oren is gekomen tijdens het uitoefenen van het vrijwilligerswerk. Vrijwilligers gaan niet in gesprek met de ouder over de ontwikkeling van hun kind. Dit is een taak van de beroepskrachten.

In de leidstersvergadering, die regelmatig plaatsvindt, worden de vrijwilligers geïnformeerd over de lijn die in de peuterspeelzaal uitgezet gaat worden. Ook worden de diverse protocollen waarmee we in de peuterspeelzaal werken besproken, zoals het protocol handen wassen, het protocol vermoeden kindermishandeling en de gedragscode. Hierdoor is elke volwassene op de groep op de hoogte van de getroffen veiligheidsmaatregelen binnen de peuterspeelzaal.

(pedagogisch) klimaat

Elk kind komt in een vaste groep op vaste dagen. Het werken met vaste groepen geeft het kind vertrouwen, houvast en structuur en het draagt bij aan het gevoel van veiligheid voor het kind en aan de helderheid voor ouders.

Naast de continuïteit in de groepssamenstelling werken we met een vast dagritme, in een gestructureerde en bekende ruimte en hanteren we rituelen. Deze structuur geeft de kinderen houvast waardoor ze zich veiliger voelen.

We werken ontwikkelingsgericht. Dit houdt in dat we onder meer de zelfstandigheid van de kinderen stimuleren waardoor ze meer zelfvertrouwen krijgen. Dit doen we met behulp van 'startblokken', een ontwikkelingsgericht pedagogisch plan dat als kernwaarde heeft dat ontwikkeling geen natuurlijk

proces is, maar dat kinderen daarbij afhankelijk zijn van betekenisvolle activiteiten die de volwassene aanbiedt.

Samenwerking met de basisschool

De peuterspeelzaal en basisschool Meander zijn gehuisvest in het gebouw van Multifunctioneel Centrum Meander. Wij werken nauw met elkaar samen op velerlei gebied. Contact tussen de leidsters en de leerkrachten en teamleiders van de basisschool is laagdrempelig. De beroepskracht is betrokken bij de teamvergadering, onderbouwvergaderingen en studiedagen van de basisschool. De beroepskracht maakt een overdrachtsformulier van een kind wanneer deze naar groep 1 gaat. Met toestemming van de ouders wordt het overdrachtsformulier overgedragen aan de leerkracht van groep 1 waar het kind geplaatst is. De beroepskracht kan betrokken worden bij en deelnemen aan het ZAT-overleg (Zorg en Advies Team), wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind.

Verder komt de samenwerking onder andere tot uiting in het samen opzetten van een aantal thema's, waar we schoolbreed mee gaan werken. Peuters en kleuters worden uitgenodigd om bij elkaar in de groep ervaringen te delen en uit te wisselen. Er bestaat de mogelijkheid dat kinderen uit de hogere groepen bij ons komen voorlezen. Voor ieder een waardevol moment.

Door samen te werken met de basisschool worden verschillende ontwikkelingen bevorderd:

- Er ontstaat meer keuze, variatie en uitdaging in activiteiten.
- Kinderen krijgen de ruimte om ook bij groep 1-2 binnen te lopen (dit leidt tot meer interactiemogelijkheden met andere kinderen en andere volwassenen en helpt de kinderen bij de doelen: leren communiceren, samenwerken en relaties aangaan).
- Er is ruimte voor vriendschappen en voor contact met een broertje of zusje.
- Kinderen met dezelfde interesses uit verschillende groepen kunnen samenwerken en samen iets ondernemen en opbouwen.
- Kinderen leren van elkaar.

Het samenwerken gebeurt vanuit de volgende uitgangspunten:

- vertrouwen en veiligheid blijven de basis;
- de eigen peuterspeelzaalgroep is en blijft het uitgangspunt; kinderen hebben een vertrouwde groep en plek nodig;
- het welbevinden van het individuele kind wordt gerespecteerd;
- er is altijd oog voor de balans tussen veiligheid en uitdaging voor het kind.

Samenwerking ouders

Het stimuleren van de ouderbetrokkenheid staat hoog in ons vaandel. Net als de basisschool werken we nauw samen met ouders. Naast de contactmomenten tijdens het brengen en halen van de kinderen, worden alle ouders uitgenodigd om een kijkochtend mee te draaien in de peuterspeelzaal. Zo ervaren ze zelf hoe een dagdeel in elkaar zit en kunnen ze er direct vragen erover stellen. Bovendien ervaren ze op deze manier zelf wat hun kind meemaakt op de peuterspeelzaal.

De pedagogische visie van Basisschool Meander

Multifunctioneel Centrum Meander bestaat uit basisschool Meander, PSZ 't Kwetternest, Kindercentrum 't Rovertje, Centrum voor jeugd en gezin (CJG) en de JGZ voor 0 -19. Daarnaast is er vanaf augustus 2012 een bibliotheek in school gevestigd. Deze is toegankelijk voor alle kinderen die Meander bezoeken. Al deze instanties bevinden zich in hetzelfde gebouw. We proberen een samenwerking te creëren, zodat we het kind in zijn ontwikkeling kunnen volgen.

De missie van Meander is **met plezier ontmoeten, groeien en ontwikkelen**

Met plezier naar school komen, elkaar ontmoeten, leren van en met elkaar, is wat wij, voor iedereen die deelneemt aan de activiteiten op Meander, nastreven. Plezier houdt in dat je open en betrokken kunt deelnemen aan de leeractiviteiten, waardoor je in ontwikkeling komt en blijft. Groeien in je ontwikkeling, cognitief en sociaal emotioneel op de manier die bij je past willen we voor iedereen nastreven. Vanaf het moment dat kinderen binnenkomen in de peuterspeelzaal totdat ze in groep 8 Meander verlaten willen we dat kinderen met plezier naar school komen.

Toch is er het besef dat ontmoetingen niet altijd plezierig zijn. Wij vinden het belangrijk ruimte te geven aan verdriet, conflicten of andere tegenslagen in het leven. Vanuit openheid en respect voor elkaar willen we ook hierin samen groeien en ontwikkelen.

Onze missie willen we de komende jaren uitdragen door middel van onderstaande visie.

Onderstaande visie wordt vooral beschreven vanuit het kind. Hij is echter bedoeld voor iedereen die deelneemt aan activiteiten op Meander. Waar kind geschreven staat, kan dus ook leerkracht of ouder gelezen worden.

· Worden wie je bent

Elk mens is uniek, anders. Iedereen heeft zijn eigen talenten, karakter en achtergrond. Vanuit het gegeven dat we in een multiculturele samenleving leven, willen we dat kinderen zichzelf kunnen zijn. Veiligheid en geborgenheid vormen de basis voor passend onderwijs van waaruit je kunt ontwikkelen. Dit geven we vorm vanuit de katholieke identiteit van onze school: je openstellen, met respect voor elkaar, vanuit vertrouwen kun je worden wie je bent. Dit kun je nooit alleen, hier heb je anderen, kinderen en volwassenen, voor nodig. Vanuit gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid, vol vertrouwen ga je op zoek naar jezelf. Wij willen kinderen helpen het beste uit zichzelf te halen, wij willen maatwerk leveren. Dit willen we samen met ouders, zij kennen hun kind immers het beste en zijn de eerst verantwoordelijke. We zien ouders als partners: vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid het beste uit het kind halen en begeleiden in de groei naar volwassenheid. We willen onze kinderen leren zich verantwoordelijk te voelen voor de maatschappij. We willen dat kinderen kritische burgers worden, die zich verantwoordelijk voelen voor hun aandeel in de samenleving. Actief burgerschap en sociale integratie maken onderdeel uit van onze ontwikkelingsgerichte visie op leren. In ons onderwijs wordt er daarom veel thematisch gewerkt.

Tijdens de thema's zijn er sociale en culturele activiteiten die de werkelijkheid nabootsen. Immers onze school is een samenleving in het klein en kan om die reden ook niet los gezien worden van de samenleving. Activiteiten dienen zinvol te zijn voor ieder individu en voor de samenleving. Kinderen praten, discussiëren en werken zoals het er in de wereld om ons heen ook aan toe gaat. Bij worden wie je bent, staat de totale ontwikkeling van het kind centraal. Worden wie je bent, kun je alleen als

je eigenaarschap voelt bij alles wat je doet en wat je leert. We leren kinderen eigen leerplannen te maken waar ze zich verantwoordelijk voor voelen en waar ze voor willen gaan. Leerkrachten en ouders zijn hierbij onmisbaar. Zij zorgen er voor dat de motor voor de ontwikkelingskracht van kinderen blijft branden

- Motiverende mensen

Betrokken en gemotiveerd raak je als je mag meedenken en meedoen en kansen krijgt om keuzes te mogen maken. Vanuit nieuwsgierigheid en interesse aan de slag met leervragen. Activiteiten ontwerpen vanuit een cultureel-maatschappelijke context, die passen bij leeftijd en interesse. Er ontstaat hierdoor een wisselwerking tussen school en thuis. Kinderen vertellen wat ze gedaan hebben en gaan er ook thuis mee aan de slag. School is zo onderdeel van de totale leef- en belevingswereld. Het is van belang dat leerkrachten, ouders en klasgenoten elkaar stimuleren, aanmoedigen en motiveren. **Oprechte** belangstelling voor elkaar en betrokkenheid op elkaar maakt dat je serieus genomen wordt. Kinderen zijn vanuit zichzelf nieuwsgierig, willen graag leren. Dit moet wel passen, uitdagend zijn. Ontwikkeling vindt plaats in de zone van de naaste ontwikkeling, daar zit de meeste motivatie om te leren. De leerkracht motiveert door te inspireren, een voorbeeld te zijn, te differentiëren, mee te doen tijdens spelmomenten en activiteiten. Kijken naar wat een kind kan en het kansen geven om zich optimaal te ontwikkelen, zichzelf te worden i.p.v. aan te sluiten bij wat het niet kan. In gesprek gaan over je eigen kennen en kunnen bevordert kennis over je zelf en je manier van leren. Je voelt je dan eigenaar van je eigen leerproces. Dit werkt sterk motiverend. Je krijgt inzicht in waarom je iets doet en met welk doel. Door over het geleerde in gesprek te gaan wordt het van jezelf. Je kunt dan op het geleerde reflecteren.

- Inspirerende leeromgeving

Om motiverend te kunnen zijn, is het wezenlijk dat je inspiratie kunt halen uit je omgeving. Leidinggevenden hebben de taak om in een professionele cultuur inspirerend te zijn voor leerkrachten. Door leerkrachten en kinderen de kans te geven hun eigen leeromgeving te creëren ontstaat er een dynamisch proces. Deze leeromgeving verandert steeds, kinderen veranderen hun leerruimte door deze in 8 hun thema op te nemen en te laten groeien. Hiervoor zullen voldoende uitdagende materialen en middelen aanwezig moeten zijn. Leerkrachten halen inspiratie uit de interactie met kinderen. Daarnaast vormen studiemomenten, teamontwikkeling, maatjeswerk, het geven en ontvangen van feedback inspirerende impulsen. Een krachtige leeromgeving bevordert de ontwikkeling van iedereen binnen de Meander.

Binnen Meander is er veel aandacht voor vieringen en tradities. We hechten veel waarde aan het samen vieren van kerstmis, sinterklaas en andere feesten. Ouders, kinderen en leerkrachten maken van de vieringen een feest, dit levert een wij-gevoel op!

- Betekenisvol en doelgericht

Binnen Meander willen we leren vanuit een betekenisvolle context. Ontwikkelingsgericht leren bevordert dit. Leren krijgt betekenis als het plaatsvindt in de zone van de naaste ontwikkeling. We willen echter niet zomaar iets leren. Al het leren gebeurt vanuit van te voren opgezette plannen en doelen. In het schoolplan staat beschreven welke doelen we willen bereiken met ons onderwijs binnen Meander. Leerkrachten geven samen met kinderen betekenis aan de doelen die passen bij leeftijd en interesse. De doelen zijn afgeleid van de kerndoelen. De doelen krijgen betekenis in de

vorm van activiteiten. In een inspirerende leeromgeving wordt er samen vormgegeven aan die activiteiten. De wereld om ons heen, krijgt hierdoor een plek binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs. In de onderbouw zijn thema's betekenisvol als die heel dicht bij de belevingswereld van de kleuters liggen. In de middenbouw geven we de wereld om ons heen betekenis door de nadruk te leggen "op lezer en schrijver worden". Kinderen leren hun eigen teksten, verhalen te schrijven aan de hand van thema's die hun boeien, bezig houden, kortom betekenis geven aan het leren. De sociaal-culturele context wordt in de bovenbouw uitgebreid door te thematiseren binnen de wereldoriënterende vakken. Naast geschiedenis, cultuur, natuur en aardrijkskunde zijn lezen, eigen teksten schrijven, presenteren, dit alles ondersteund door ICT, middelen om de belevingswereld van kinderen uit te breiden.

Op vaste momenten willen we toetsen of de gestelde doelen bereikt zijn. Dit op alle niveaus. Binnen het team worden de Smartplannen geëvalueerd. We willen kinderen leren evalueren en reflecteren op hun eigen werk en ontwikkeling. Dit kan onder andere door toetsing. Dit kan middels werkstukken, presentaties en methode afhankelijke toetsen.

Mede aan de hand van de resultaten hiervan wordt gekeken wat de goede volgende stap is in ons activiteiten aanbod. Ook methode onafhankelijke toetsen kunnen ons helpen bij het bepalen van de volgende stap. Omdat we weten dat ontwikkeling niet altijd vanzelf loopt en om het beste uit ieder kind te halen, wordt de ontwikkeling van alle kinderen geregeld besproken met de teamleider. Uit toetsen en observaties van de leerkracht en de teamleider kan blijken dat het nodig is dat een kind handelingsgericht besproken wordt. Ook kan een externe meekijken naar de ontwikkeling van een kind. Op deze manier gaan we doelgericht aan de slag om de ontwikkeling van elk kind optimaal te laten verlopen.

· Samen – Leren - Werken

Samen leren, samen werken en samen leren werken. Kinderen komen op school als individu en ervaren al gauw dat ze bij een groep horen. Individueel, maar ook in groepsverband willen we betekenis geven aan de ontwikkeling van kinderen. Een goede sfeer en positief schoolklimaat bevorderen het samen leren werken. We hechten daarbij veel aan normen en waarden. We willen openheid en ruimte voor elkaar waardoor iedereen zich veilig en vertrouwd voelt. Hierdoor krijgt het samen leren optimale kansen en wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling versterkt.. Bij jonge kinderen liggen de wortels van het samen leren werken vooral in het "samen spelen, samen delen". Langzamerhand wordt het "samen spelen" uitgebreid met "samenwerken" en "samen leren.". Processen die met deze manier van leren te maken hebben zijn: samen plannen maken, overleggen, compromissen sluiten, elkaar complimenten geven en praten over wat goed ging en niet. Elkaar feedback geven en feedback ontvangen, maakt dat je als individu groeit. Kinderen leren elkaars sterke en minder sterke kanten kennen, hier begrip voor te hebben. Echt naar elkaar leren luisteren, elkaar willen begrijpen, maakt je een rijker mens. Dit past ook bij onze katholieke identiteit. Door samen te werken ontdekken kinderen dat ze elkaar nodig hebben om op te bouwen. Samen werken willen we bevorderen door het inzetten van coöperatief leren, teambouwers en klassenbouwers. Op schoolniveau is er een leerlingenpanel waarin kinderen de schoolregels bespreken, burgerschap en waarden en normen een plek krijgen. Ook hier leren kinderen van en met elkaar plannen maken, luisteren naar elkaar en begrip krijgen voor elkaars standpunten en meningen. De input gebruiken we om de sfeer en veiligheid binnen school verder te optimaliseren.

Samen werken met ouders is voor ons ook samen leren. Ouders kennen hun kind het beste en hebben het beste voor met hun kind. We betrekken ouders bij activiteiten in school en bij schoolontwikkelactiviteiten. Een ouderpanel dat feedback geeft en meedenkt over het onderwijs op Meander, maakt het samen- leren- werken sterker.

De pedagogische visie van 't Kwetternest

Elk kind is uniek en elk kind telt. Elk kind moet zich prettig kunnen voelen en de kans krijgen om zich in zijn eigen tempo zo goed mogelijk te ontplooien. We besteden veel zorg aan de manier waarop de kinderen door ons worden opgevangen. Deze zorg is mede gericht op de sfeer in de groep zodat de kinderen (en hun ouders) met plezier naar de peuterspeelzaal komen. We scheppen een omgeving waar kinderen zich veilig en prettig voelen en zichzelf kunnen zijn. Peuters bevinden zich in een leeftijdsfase waarin het belangrijk is dat zij vaardigheden aangeleerd krijgen en zich deze eigen maken in de omgang met andere kinderen en volwassenen. Ze ontwikkelen zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen, ze leren zich in te leven en gaan interesse tonen in de ander. Wij ondersteunen en begeleiden kinderen hierbij en ook bij het uitbreiden van hun ervaringswereld. Zo kunnen ze zich het beste ontwikkelen tot zelfstandige, sociale mensen met zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel en met respect voor zichzelf en anderen.

Wij gaan uit van de visie dat ontwikkeling geen natuurlijk of spontaan proces is, ook niet bij het jonge kind. Een kind is daarom in zijn ontwikkeling afhankelijk is van de invloed die de sociale omgeving, met name volwassenen in die omgeving, op hem uitoefent. Dat betekent dat volwassenen zich doelbewust inspannen om sociaal-culturele activiteiten met de kinderen verder tot ontwikkeling te brengen. Een belangrijk element hierbij is **het spel**: bewegend spel, manipulerend spel, eenvoudig rollenspel en constructief spel, aangevuld met onder meer activiteiten met verhalen, boeken, versjes en liedjes. Onze visie is namelijk dat een kind spelend leert en lerend speelt. Als een kind speelt is het aan het leren en als een kind leert kan dat op een spelende manier. Samen met onze kinderen creëren we betekenisvolle activiteiten en inhoud, waarbij we uitgaan van de interesse en ontwikkelingsfase van het kind.

In de peuterspeelzaal bieden we een passend aanbod voor kinderen van twee tot vier jaar. In een veilig en stimulerend pedagogisch klimaat waarin ieder kind de ruimte krijgt zich optimaal te ontwikkelen. Samen met ouders begeleiden we het kind, vanuit wederzijds respect, op weg naar zelfvertrouwen, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Naar een sociaal deelnemer aan onze samenleving.

Het realiseren van een doorgaande lijn en een goede aansluiting van peuterspeelzaal op basisschool vinden wij daarbij van groot belang.

De doelstelling van de Peuterspeelzaal is dat iedereen die bij de Peuterspeelzaal is betrokken met plezier kan spelen, ontmoeten, groeien, ontwikkelen en ondersteunen.

We kunnen vanuit deze visie de volgende doelen benoemen:

-Ontwikkelingsstimulering: we hebben de taak om de brede ontwikkeling van alle kinderen te stimuleren. We streven daarbij de volgende (belangrijkste) doelen na. De kinderen worden actief begeleid, uitgedaagd en gestimuleerd op het gebied van:

Voorwaardenscheppende doelen:

- het kind voelt zich veilig op de peuterspeelzaal en heeft voldoende zelfvertrouwen en nieuwsgierigheid
- de peuter is actief betrokken bij gezamenlijke activiteiten

Sociale ontwikkeling:

- het kind raakt steeds meer bewust van en geïnteresseerd in zijn sociale omgeving
- kinderen kunnen samen spelen
- kinderen kunnen samen gebruik maken van het beschikbare speelgoed
- kinderen kunnen zo zelfstandig mogelijk iets ondernemen

Emotionele ontwikkeling

- Kinderen zijn zich zo veel mogelijk bewust van hun gevoelens
- Het kind mag en kan zijn gevoelens uiten
- Kinderen kunnen dit zo veel mogelijk met behulp van taal
- Het kind heeft genoeg zelfvertrouwen om zichzelf te zijn
- Kinderen zijn bewust van grenzen, normen en waarden en kunnen zich ook verhouden ten opzichte van de sociale omgeving

Taalontwikkeling

- Kinderen bevinden zich gedurende het hele dagdeel in een omgeving waarin taal aanwezig is tussen kinderen onderling en/of met de leiding
- Kinderen leren de taal steeds beter begrijpen en inzetten als communicatiemiddel

Motorische ontwikkeling

- door middel van bewegingsspel ontwikkelt het kind spelplezier en inzicht in de mogelijkheden van de ruimte en van het eigen lichaam
- Kinderen doen ervaring op in zowel de fijne als de grove motoriek in een door de leiding gecreëerde situatie
- Kinderen leren vertrouwen op hun eigen motorische vaardigheden

Creatieve ontwikkeling:

- Kinderen krijgen de ruimte om eigen ideeën vorm te geven, eigen werk te maken, eigen spel te spelen en eigen oplossingen te bedenken voor probleempjes, waar nodig gestimuleerd of evt. gestuurd door de leiding.
- Kinderen hebben plezier in en zijn enthousiast over het maken van creatieve werkjes

-Volgen en signaleren: we hebben als doel ieder kind te volgen in zijn ontwikkeling en welbevinden en zorg te dragen voor een gerichte signalering. Hiervoor gebruiken we onder meer het entreeformulier van Horeb, het kind wordt gevolgd volgens de ontwikkelingslijnen van Startblokken en in contact met (en eventueel advies aan) ouders en andere professionals. Hierover later meer onder het kopje 'Observeren en signaleren' en 'Vroegsignalering'.

-Vormgeven doorgaande ontwikkelingslijn: we zijn een schakel in de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen van kinderopvang naar peuterspeelzaal en van peuterspeelzaal naar basisschool. Ook hiervoor worden formulieren van Horeb, observaties met behulp van de ontwikkelingslijnen van Startblokken en eventueel HGPD gebruikt. Er zijn daardoor korte lijnen met andere betrokkenen. De warme overdracht naar de basisschool wordt gefaciliteerd door de twee vaste overdrachtmomenten (vóór en na plaatsing van het kind in groep 1 van de basisschool) en het overdrachtsformulier. Vanwege de ligging van de peuterspeelzaal in de basisschool is tussentijds (ad hoc of op afspraak) contact met de leerkrachten van de onderbouw ook zeer laagdrempelig.

-Basisvoorziening: de peuterspeelzaal is voor alle kinderen toegankelijk.

De vier pedagogische basisdoelen

Marianne Riksen-Walraven heeft vier pedagogische basisdoelen beschreven in de vorm van een huis:

-Emotionele Veiligheid (EV) is de basis, zoals de fundering van een huis. Een kind kan zich bij ons veilig voelen, waardoor er een goede basis is waarin het zich optimaal kan ontwikkelen.

-Persoonlijke Competentie (PC) is als een muur van een huis. Dit geldt ook voor de

-Sociale Competentie (SC) dit is tevens een muur van een huis. We bouwen samen met het kind aan zijn eigen "muren" binnen onze opvang. Het kind kan persoonlijk en sociaal groeien.

-Waarden & Normen (W&N) dekt onze Culturele grenzen en alles wat we belangrijk vinden om als een persoon je staande te houden in de maatschappij, als een dak op een huis.

Bieden van emotionele veiligheid

We streven er naar dat alle kinderen zich emotioneel veilig voelen, zodat ze zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen en vertrouwen in zichzelf en hun omgeving hebben. Hiertoe observeren we het kind en communiceren met ouders hoe het kind zich voelt. Spannende momenten, zoals het afscheid nemen van ouders wanneer een kind voor het eerst naar de speelzaal komt, houden we extra in de gaten. Kinderen krijgen de ruimte om te wennen op een manier die hij of zij op dat moment nodig heeft. We zien elk kind als individu.

Voorwaardescheppend bieden we onder meer een vaste groep met vaste leidsters, een warme sfeer in de groep, een overzichtelijk en gezellige lokaal, ruimte om emoties te uiten en benoemen en ontwikkelingsgerichte activiteiten. We geven de kinderen regels en rituelen mee, waardoor ze geborgenheid ervaren en die hen helpen in de ontwikkeling van hun persoonlijke en sociale competenties en de normen en waarden.

Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Met het begrip persoonlijke competentie bedoelt Marianne Riksen-Walraven persoonlijke kwaliteiten zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Deze competenties helpen een kind om adequaat (moeilijke) situaties aan te pakken. Kinderen krijgen zelfvertrouwen wanneer ze in de gelegenheid zijn om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen. Dit vraagt van de leiding om goed te observeren welke ontwikkelingstaak een kind mag verrichten en kinderen daartoe uit te dagen in ontwikkelingsgericht spel en in de sociale interactie. We spreken kinderen aan op hun gedrag en niet op hen persoonlijk, waardoor ze op een veilige manier kunnen leren.

Ontwikkelen van sociale competenties

Een belangrijke taak voor peuters is leren omgaan met anderen: het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdgenootjes, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Kinderen worden bijvoorbeeld uitgedaagd om samen te spelen met het speelgoed. Wanneer kinderen hierin tegen een probleem aanlopen zullen leidsters hen in eerste instantie stimuleren om het zelf op te lossen. Adequaat kunnen communiceren en de taalontwikkeling zijn voor ons belangrijke vaardigheden in het bereiken van deze competentie.

Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.

De peuterspeelzaal is per definitie een sociale omgeving waarin een kind zich leert bewegen. Hierbij leren kinderen wat wel en niet mag en welk gedrag sociaal acceptabel is. Er zijn veel ongeschreven regels in de maatschappij en dus ook de peuterspeelzaal; je mag een ander geen pijn doen, samen kunnen delen, om de beurt wachten etc. Kinderen leren op de peuterspeelzaal de balans te vinden tussen hun eigen individuele behoeften ('jezelf kunnen zijn') en sociaal verantwoordelijkheidsgevoel. Spelenderwijs leren kinderen hoe zij in een groepsverband kunnen functioneren. De leidsters leren de kinderen om te gaan met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving. Door goed te observeren of een kind bijvoorbeeld op de beurt kan wachten, kunnen leidsters passend reageren of (rollen)spel aanbieden waarin een kind hiermee kan oefenen. Kinderen leren om te functioneren in een groter geheel en zich de regels die wij hen aanbieden eigen te maken. Kinderen komen in aanraking met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt.

Het spel

Al deze (ontwikkelings)processen zijn verweven met en komen tot uiting in het spel.

- Experimenterend spel en constructiespel: spelen en bouwen met klein en groot materiaal; spelen met zand en water; bouw- en constructiematerialen uitproberen; tekenen en schilderen met potloden, viltstiften, verf, krijt; spelen met klei, papier, karton, plaksel (scheuren, knippen, vouwen).
- Samen lezen en vertellen: voorlezen en vertellen van prentenboeken, gedichten en verhalen, zelfbedachte verhalen; liedjes zingen; praten over het boek; spelen en vertellen over het verhaal; tekenen over het verhaal; boeken aanbieden en kinderen zelf laten kijken, voelen vertellen en lezen.
- Gespreksactiviteiten en kringactiviteiten: ontvangstkring/startkring; verjaardagskring; eten en drinken aan tafel; kring bij o.a. voorlezen en liedjes zingen, poppenkast, knutselactiviteiten, bewegings- en dansspellen en gezelschapsspellen; gesprekken tijdens de activiteiten en na afloop van de activiteiten (benoemen wat we gaan doen, ervaringen delen, instructie geven); gesprekken over speciale gebeurtenissen of gebeurtenissen in de groep. Het vormen van een kring is een vast en regelmatig terugkerend onderdeel (manier van zitten en staan) in de peuterspeelzaal.
- Manipulerend spel en rollenspel: spelen met auto's en treinen, spelen met 'echte' spullen: kwasten, borstels, pannen, servies, teiltjes; doen alsof-spel; spelen met poppen; verhalen naspelen; gezamenlijk rollenspel in de thematisch gecreëerde hoeken zoals de schoenenwinkel, de keuken of de trein.
- Bewegingsspel: spel met groot materiaal om te klauteren en te klimmen, te sjouwen en te bouwen, te kruipen, te duwen en te trekken; spelen met karren en fietsjes, met klim- en glijmaterialen; spelen met kleiner materiaal: ballen, scheppen, emmers, vormen, kisten en planken; rennen en ravotten, fietsen rijden en rollen; bewegingscircuit en hindernisbaan; kinderspelletjes, dans- en bewegingsspelletjes en behendigheidsspelletjes.
- Uitstapjes of gast in de groep: er kan voor gekozen worden om een uitstapje met de kinderen te maken behorende bij het thema, bijvoorbeeld met de kinderen naar de tandarts of brievenbus te gaan; er kan voor gekozen worden om een gast aan het thema te koppelen en deze uit te nodigen op de groep, zoals een gitarist.

Van pedagogische visie en pedagogische basisdoelen naar Startblokken

Wij gaan uit van de visie dat ontwikkeling geen natuurlijk of spontaan proces is, ook niet bij het jonge kind. Een kind is daarom in zijn ontwikkeling afhankelijk van de invloed die de sociale omgeving, met name volwassenen in die omgeving, op hem uitoefent. Dat betekent dat volwassenen zich doelbewust inspannen om sociaal-culturele activiteiten met de kinderen verder tot ontwikkeling te brengen.

Dat doen wij volgens de methode 'Startblokken'. Startblokken is een ontwikkelingsgericht pedagogisch plan voor leidsters die met peuters werken. Samen met kinderen creëren we betekenisvolle activiteiten en inhoud. De thema's sluiten aan op onderwerpen uit het dagelijks leven, we betrekken de kinderen hierdoor bij betekenisvolle onderwerpen van alledag. Zoals naar de dokter gaan, brood kopen bij de bakker en post versturen.

Binnen die activiteiten lokken we belangrijke leerprocessen uit en helpen de kinderen om essentiële leerervaringen op te doen. We (bege)leiden de activiteiten op zo'n manier dat kinderen er verder mee komen: door steeds iets toe te voegen aan de ideeën en activiteiten van de kinderen zelf. De toevoegingen die we doen hebben altijd te maken met het bevorderen van taal en sociale contacten van de peuters. We werken vaak rondom een thema. Tijdens de voorbereiding van het thema vragen we ons af wat we met de activiteiten binnen het thema precies willen bereiken, welke ontwikkeling we willen stimuleren en welke resultaten we willen bereiken. Elk thema begint met een startactiviteit en een lied, een boek of andere voorwerpen,) om het thema in te leiden. Daarnaast zijn activiteiten met verhalen, boekjes, versjes en liedjes van groot belang.

Startblokken sluit aan op onze visie dat ontwikkeling geen natuurlijk of spontaan proces is, maar inspanning en aanbod van de omgeving vraagt. Door Startblokken te verweven in ons activiteitenaanbod bereiken we alle kinderen die naar de peuterspeelzaal komen.

De volgende vaardigheden van de beroepskrachten en vrijwilligers spelen hierbij een belangrijke rol:

- Het creëren van een pedagogische basis en een ontwikkelingsbevorderende interactie.
- Het ontwerpen van een activiteitenaanbod en een rijke leeromgeving.
- Het systematisch begeleiden van kinderen.
- Het organiseren van verschillende activiteiten binnen en buiten de groep.
- Het handelingsgericht observeren, registreren en evalueren van de ontwikkeling van de kinderen.

Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) en Vroegsignalering

Met het werken volgens Startblokken bieden we een aanbod van Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) in de peuterspeelzaal. We bieden kinderen met een VVE- of zorgindicatie extra ondersteuning en begeleiding. De beroepskrachten zijn gecertificeerd in het werken met Startblokken. We voeren regelmatig gesprekken met ouders van kinderen met een VVE- of zorgindicatie. We geven uitleg wat het aanbod van Startblokken inhoudt en we bespreken het plan van aanpak dat voortkomt uit de observaties van hun kind op de peuterspeelzaal.

Observeren en signaleren

Observeren is een belangrijke vaardigheid van de leidsters en een belangrijk middel in de ondersteuning en begeleiding van de peuters. We observeren om te weten wat de betekenis van de activiteiten voor de kinderen zelf is en om vast te stellen of de gewenste ontwikkeling inderdaad bevordert wordt. We bespreken observaties met elkaar en maken waar nodig notities.

Handelingsgericht observeren heeft twee functies die aan elkaar gekoppeld zijn:

- het ontwerpen, plannen en uitvoeren van het aanbod: activiteiten voor de kinderen en het aandeel van de beroepskrachten hierin;
- het evalueren van het ontwikkelingsverloop van individuele kinderen, zijn er vorderingen in de gewenste ontwikkeling en hoe kunnen de beroepskrachten voor verdere versterking en uitbreiding zorgen?

In beide gevallen zijn we op zoek naar “ontwikkelingssignalerende gegevens”: gegevens die iets zeggen over de belangstelling, de motieven en de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind op dat moment; gegevens die in beeld brengen in welk stadium van de ontwikkeling een kind verkeert; gegevens die een indruk geven welke kennis en vaardigheden een kind zich eigen maakt bij de kernactiviteiten.

Kind volgsysteem

Het in de gaten houden van de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen doen we systematisch. Wanneer een kind geplaatst wordt bij de peuterspeelzaal volgt er een entreegesprek. De eerste twee levensjaren worden daarbij in kaart gebracht middels het entreeformulier Horeb. Vervolgens observeren we de kinderen volgens de ontwikkelingslijnen van Startblokken. Geregeld vinden er kind besprekingen plaats met alle leidsters van de groep. Hierbij worden observaties met elkaar gedeeld en kort beschreven in het kinderdagboek. Wanneer een peuter bijna 4 jaar is vullen we een overdrachtsformulier in met de belangrijkste uit observatie verkregen informatie over de ontwikkeling van het kind.

Doorgaande lijn

Wij vinden het belangrijk om de doorgaande lijn te stimuleren en om de informatie over te dragen aan de basisschool. Er vinden clusterbijeenkomsten plaats tussen peuterspeelzaal, kinderdagverblijf en basisschool, waardoor we inzicht in elkaars werk krijgen en waardoor we dezelfde manier van werken bevorderen. Verder hebben wij samen met de basisschool de missie/visie ontwikkeld. Om de doorgaande lijn concreet handen en voeten te geven is in samenwerking met de basisschool een overdrachtsformulier ontwikkeld en hechten wij waarde aan een warme overdracht. Er vinden twee gesprekken plaats tussen de peuterspeelzaalleidster en de leerkracht van de basisschool: een plaatsingsgesprek voordat het kind de overstap naar de basisschool maakt en een nagesprek.

Vroegsignalering

Het volgen van de ontwikkeling op deze jonge leeftijd heeft als doel om zo vroeg mogelijk eventuele ontwikkelings- of opvoedproblemen in kaart te brengen. Het kan namelijk zo zijn dat we signalen zien die erop wijzen dat een kind achter blijft in zijn of haar ontwikkeling. We observeren onder meer of een kind slecht ziet, motorische problemen heeft, moeite heeft met taal of zijn of haar sociaal-emotionele ontwikkeling. Leidsters bespreken dit onderling tijdens een werkbespreking en maken een inschatting over de ernst van de situatie. Door vroegtijdig signalen te herkennen en er naar te handelen, kunnen (grotere) problemen zo veel mogelijk voorkomen worden. Het kan zijn dat hieruit blijkt dat kinderen extra hulp nodig hebben. Wanneer er twijfels zijn bij de ontwikkeling vullen we (in overleg en samenwerking met de ouders en de teamleider onderbouw) een HGPD (HandelingsGerichte ProcesDiagnostiek)-formulier in. Vanuit HGPD kunnen ze observaties uitvoeren en een plan van aanpak voor het kind opstellen. We denken hierbij voornamelijk in kansen en mogelijkheden. We vragen van tevoren altijd toestemming aan ouders. Er vinden gesprekken met ouders plaats en de ouders blijven actief bij het plan van aanpak betrokken. Doelen worden gezamenlijk besproken en geëvalueerd. Een uitzondering op deze manier van aanpak is een zwaar vermoeden van incest of andere mishandeling. In die situaties kan uiteindelijk, dus zonder overleg vooraf met de ouders, een vertrouwensarts ingeschakeld worden. Hiervoor geldt het protocol vermoeden kindermisbruik.

Soms kan de aanpak van een vraagstuk binnen de peuterspeelzaal aangeboden worden (VVE), waar nodig maken we gebruik van andere hulpverleners op onze sociale kaart. De peuterspeelzaalleidster zal in gesprek met ouders, de bureauarts en de wijkverpleegkundige kijken welke kinderen een achterstand hebben en voor welke extra ondersteuning in aanmerking komen.

VVE

Doelgroepkinderen (Kinderen van ouders zonder of met een lage opleiding, taalachterstand en/of problemen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling) die extra begeleiding nodig hebben kunnen in aanmerking komen voor het VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie). Ze krijgen in de reguliere peutergroepen extra aandacht door bijvoorbeeld te werken met kleinere groepen of met behulp van extra activiteiten. De kinderen bezoeken vier dagdelen de peuterspeelzaal in plaats van twee. Zo krijgen ze een duwtje in de rug om een goede start in het basisonderwijs te maken. Soms wordt, ter bevordering van een goede overstap, de teamleider onderbouw van de basisschool al in een eerder stadium betrokken bij de ontwikkeling.

Soms maken we gebruik van instanties die te vinden zijn op onze sociale kaart. Heel intensief werken we samen met:

Logopedie

Doelgroepkinderen worden zo vlug mogelijk aangemeld voor een logopedisch onderzoek door de aangewezen logopediste van de GGD. De resultaten van dit onderzoek worden besproken met de bureauarts en de leidster en de logopedist geeft een advies over de verdere aanpak van de spraaktaalontwikkeling van de peuter. Er kan mogelijk een vervolgonderzoek plaatsvinden. Soms gebeurt dat op de basisschool. Vanzelfsprekend worden ouders betrokken bij en geïnformeerd over het proces door de logopediste of de leidster.

Niet-doelgroepkinderen met vragen omtrent taal en spraak kunnen ook in aanmerking komen voor een logopedisch onderzoek.

Consultatiebureau

de samenwerking met het consultatiebureau is er op gericht om mogelijke ontwikkelingsachterstanden en problemen in het gedrag en de opvoeding tijdig te signaleren. Met toestemming van de ouders worden observaties uitgewisseld om vragen te beantwoorden als er twijfels bestaan over de ontwikkeling en/of het gedrag. Soms worden vragen direct beantwoordt. Soms is het nodig om extra onderzoek te doen. Dit wordt dan op korte termijn door het consultatiebureau verricht. Degene die het initiatief heeft genomen o het gesprek aan te gaan bespreekt de resultaten met ouders.

Ouders die zelf vragen hebben over de ontwikkeling worden door de peuterspeelzaal zo nodig doorverwezen naar het consultatiebureau. Het team (arts en verpleegkundige) bespreekt onder meer nadrukkelijk het peuterspeelzaalbezoek met ouders. Met behulp van alle observaties, onderzoeksresultaten en eventueel op advies van de peuterspeelzaalleidster kan het consultatiebureauteam een peuter als doelgroepkind indiceren. De ontwikkeling van doelgroepkinderen wordt vervolgens regelmatig samen met de verpleegkundige besproken.

ZAT (Zorg Advies Team)

Vraagstukken rondom leerlingenzorg worden in samenwerking met onder meer het consultatiebureau, de GGD schoolarts, maatschappelijk werk, jeugdzorg, eventueel de politie, het kindercentrum en de peuterspeelzaal besproken. Hierdoor zijn de lijnen kort. Om dit te bevorderen kunnen kinderen of gezinnen aangemeld worden bij ZAT als zij zich zorgen maken, Natuurlijk is hier toestemming van ouders voor nodig. ZAT faciliteert in onze ogen de mogelijkheid voor kinderen om veilig en gezond op te groeien en stimuleert dan ook het welbevinden van kinderen en gezinnen.

Kinderen met een handicap of beperking

Ook kinderen met een handicap of beperking zijn welkom op 't Kwetternest. De toelating van kinderen met een beperking gebeurt in nauw overleg met de ouders en de eventueel hulpverlenende instanties.

Hierbij worden de volgende vragen onderzocht:

- Kan 't Kwetternest bieden wat dit kind nodig heeft?
- Zijn er speciale voorzieningen nodig?
- Hoe kunnen we komen tot een afgestemde begeleiding?

In alle gevallen wegen de beroepskrachten zorgvuldig af of er voldoende tijd, deskundigheid, ervaring en middelen in de groep aanwezig zijn om het kind met een beperking goed te kunnen begeleiden. Hierbij wordt ook de basisschool betrokken. We kunnen samenwerken met externe organisaties ten behoeve van het kind.

Aan de hand van observaties binnen de groep worden praktische handreikingen en adviezen besproken. Dit alles in overleg en in het bijzijn van de ouders.

Verzorging en veiligheid

Emotionele veiligheid bieden wij de kinderen onder meer door een warme en veilige attitude en sfeer in de speelzaal, door een vast dagritme aan te bieden en ze aan te spreken op gedrag in plaats van op persoon. Fysieke veiligheid bieden wij door een goede verzorging van de kinderen en door de peuterspeelzaal zodanig in te richten dat we het risico op ongelukken zo laag mogelijk houden.

Verzorging

Goede verzorging van kinderen vormt een basisvoorwaarde. Bij de verzorging spelen lichamelijke veiligheid, hygiëne en het in stand houden en bevorderen van de gezondheid en het welzijn van het kind een belangrijke rol. We toetsen onszelf op dit gebied regelmatig door ons beleid en de uitvoering daarvan te evalueren.

Eten en drinken:

Met elkaar eten en drinken biedt een moment van rust. De kinderen wachten op elkaar en hebben contact met elkaar en wij hebben contact met de kinderen.

Ontwikkeling van de zindelijkheid:

Het zindelijk worden van kinderen zien we als een individueel en geleidelijk proces. Er wordt uitgegaan van het tempo van de kind. We stimuleren en ondersteunen het kind bij de zindelijkheidstraining. Het zindelijk worden van hun kind bespreken we regelmatig met de ouders. Wanneer kinderen naar de basisschool gaan moeten ze zindelijk zijn.

Veiligheid

Als peuterspeelzaal willen we een veilige omgeving scheppen voor de kinderen, een plek waarin kinderen mogen spelen en experimenteren. Sociaal-emotionele veiligheid bieden we door een warme, stimulerende en liefdevolle attitude, een duidelijke dagprogramma en aandacht en respect voor elk individu. Lichamelijke veiligheid bieden we door de risico's in de omgeving zo klein mogelijk te houden, bijvoorbeeld door goedgekeurde meubels te gebruiken en voorbereid te zijn op onverwachte situaties door middel van onder meer protocollen en EHBO-diploma's . Vanzelfsprekend is dat er ook altijd toezicht is wanneer de kinderen even buiten het lokaal zijn: in de hal, op de speelplaats of op het toilet, bijvoorbeeld. Daarnaast maken we afspraken met kinderen, zoals: gebruikte spullen opruimen en lopen in plaats van rennen in de hal en het lokaal.

Ouderbeleid

Onze visie op ouderbeleid

Om kinderen optimale ontwikkelkansen te kunnen bieden heeft de peuterspeelzaal een taak ten opzichte van ouders. Ouders zijn en blijven verantwoordelijk voor hun kind. De sluitende aanpak (het vormgeven van de doorgaande ontwikkelingslijn) zal in eerste plaats door de ouders in de thuissituatie vormgegeven worden. Informatie uitwisseling, overleg en afstemming m.b.t. de individuele aanpak van het kind zijn taken die wij ten opzichte van de ouders hebben. Voor veel ouders werkt deze informatie uitwisseling als opvoedingsondersteuning. Door de laagdrempelige karakter van de peuterspeelzaal leggen ouders vrij gemakkelijk vragen, zorgen en/of andere opvoedkundige kwesties neer bij de beroepskrachten. We hebben ten aanzien van opvoedkundige vragen ook een verwijzende taak en kunnen fungeren als intermediair bij het tot stand brengen van een aanbod aan opvoedingsondersteuning. Het uitvoeren van dit aanbod gebeurt door externe deskundigen en/of in samenwerking met externe deskundigen. We dragen verder bij aan contacten tussen ouders onderling waarbij (opvoedings)ervaringen kunnen worden uitgewisseld.

Onze uitgangspunten:

Ouders en de peuterspeelzaal hebben een gezamenlijk belang, namelijk het optimaal mogelijk begeleiden van het kind in zijn of haar ontwikkeling. Kinderen zijn er bij gebaat wanneer ouders en leidsters goed samenwerken. We streven dan ook naar een goed en regelmatig contact tussen beide partijen. In een goed contact tussen beroepskracht en ouder is er wederzijds vertrouwen in elkaar en ontstaat er een vertrouwensband. Ouders moeten zich daarom thuis en gehoord kunnen voelen. Ouders zijn namelijk ook klant van de peuterspeelzaal. Daarom zorgen we dat er ruimte is voor de wensen en eventuele kritiek van ouders. Ouders worden regelmatig geïnformeerd over de gang van zaken.

Wederzijdse verwachtingen

Wat kan een ouder van de beroepskrachten verwachten en wat verwachten de beroepskrachten van de ouders?

- Een open contact, dit legt de basis voor de ontwikkeling van het kind;
- Betrokkenheid, gezamenlijk de zorg en de opvoeding delen;
- Respect voor elkaars werkwijze, medewerking en erkenning van regels en grenzen die er zijn;
- Het contact tussen de ouder en de beroepskrachten betreft altijd zaken die te maken hebben met het eigen kind. Dit betekent dat er geen informatie wordt gegeven over andere kinderen.

Contactmomenten

Er zijn verschillende contactmomenten mogelijk tussen ouders en beroepskrachten:

- Tijdens het intakegesprek en tijdens informatieochtenden;
- Korte gesprekken tijdens het brengen en halen van het kind;
- Belangrijke mededelingen hangen we goed zichtbaar bij de ingang van de peuterspeelzaal op, op een brief of posters;
- Kijkochtenden;
- Gesprekken op afspraak;
- Het tekenen van het overdrachtsformulier;

- Tijdens informatiebijeenkomsten of thema-avonden van het Centrum voor Jeugd en Gezin;
- Via de nieuwsbrief, brieven en de schoolgids.

Bijlage 1 – Huisregels Gezondheid en hygiëne 't Kwetternest

Wij willen er alles aan doen om een zo gezonde, veilige en hygiënische omgeving te scheppen voor kinderen. Niet alleen in attitude en handelen, maar ook in het lokaal. Om dit te bewerkstelligen hebben wij een aantal regels op papier gezet, waardoor alle leidsters op de hoogte zijn van de maatregelen die we treffen.

Sommige situaties komen regelmatig voor, andere sporadisch. Onderaan de lijst staat een checklist van dingen die dagelijks gecontroleerd moeten worden door een van de leidsters.

Handen wassen

We wassen onze handen altijd met water en zeep. De zeep wordt daarbij over de hele handen verdeeld en de handen worden goed schoongespoeld. We drogen onze handen met een schone handdoek of papieren doekjes en we leren de kinderen ook op bovenstaande manier de handen te wassen. Zieke medewerkers besteden extra aandacht aan een goede handhygiëne.

We wassen onze handen:

- voordat we voedsel aanraken;
- voordat we eten of helpen met eten;
- na hoesten, niezen of snuiten (wanneer de handen zichtbaar vuil zijn);
- na toiletgebruik / helpen bij toiletgebruik;
- na het verschonen van een kind;
- na contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed;
- voordat we een wond verzorgen;
- voordat we zalf of crème aanbrengen;
- na contact met afval of vuile was.

We zien er op toe dat kinderen de handen wassen:

- na ieder toiletbezoek;
- na hoesten, niezen of snuiten (wanneer de handen zichtbaar vuil zijn);
- na het (buiten) spelen met zand;
- na aanraking met dieren

Toiletbezoek en verschoning

- We gooien luiers meteen weg, eventueel in een plastic zak verpakt.
- We reinigen de schoonplek iedere keer nadat het gebruikt is.
- We gebruiken iedere keer een nieuwe onderlegger bij de schoonplek.
- We leren de kinderen dat er geen speelgoed mee naar het toilet gaat.
- We wassen allemaal onze handen na het toiletbezoek (leidsters en kinderen).
- Waar nodig maken we gebruik van wegwerphandschoenen.

Wondverzorging

- We wassen onze handen (wanneer mogelijk vóór en) na aanraking van pus of wondvocht;
- Waar nodig maken we gebruik van wegwerphandschoenen;
- Wondjes dekken we af;
- Bij kinderen die aan wondjes en/of blaasjes krabben, besteden we extra aandacht aan handhygiëne;
- Pus/wondvocht wordt voordat het gaat lekken meteen gaasje of bijvoorbeeld een schoon wattenstaafje gedept;
- Materialen en oppervlakken die verontreinigd zijn met pus of wondvocht maken we direct schoon met een reinigingsmiddel;
- Bij het aanbrengen van zalf gebruiken we rubberen handschoenen;
- Wanneer een medewerker in aanraking met bloed komt (wondverzorging, verwijderen gemorst bloed), dan gebruiken we handschoenen;
- Wondjes worden met een waterdichte pleister dichtgeplakt en regelmatig gecontroleerd en ververst;
- Gemorst bloed wordt verwijderd met water en zeep, goed nagespoeld en afgedroogd en gereinigd met 70% alcohol. Eventueel bevulde kleding of textiel wassen we op 60°C
- Bij bijtincidenten waarbij bloed vrij komt nemen we binnen 24 uur contact op met de bedrijfsarts, huisarts of GGD

Medische handelingen en registratie

- Wanneer er onvoldoende BHV-ers op de peuterspeelzaal en in de school aanwezig zijn, dan schakelen we hulp in van bijvoorbeeld de thuiszorg;
- Medisch handelen door de peuterspeelzaalleiding gebeurt bij hoge uitzondering en enkel op het verzoek van ouders;
- Medicijnen die we toedienen zijn eerder thuis al gebruikt door ouders. Eventuele bijwerkingen zijn bekend;
- (medische) kindgebonden informatie staat genoteerd op het ik-fomulier en het kinderdagboek. Dit houden we regelmatig bij;
- ongevallen registreren we
- we houden op een allergielijst bij welk kind voor welke stof allergisch is.

Hoesten, niezen en snuiten

We streven naar een goede hoesthygiëne door:

- de handen te wassen na hoesten, niezen of snuiten (wanneer ze zichtbaar vuil zijn)
- kinderen te leren de hand voor de mond te doen met hoesten of niezen;
- kinderen te leren om tijdens hoesten of niezen het hoofd weg te draaien of het hoofd te buigen;
- kinderen te leren de handen te wassen na hoesten, niezen of snuiten (wanneer ze zichtbaar vuil zijn);
- per keer een nieuwe papieren zakdoek te gebruiken.

Ziekte en allergieën

- we noteren eventuele allergieën van een kind, om risico's zo klein mogelijk te houden. We vragen ouders in het informatieboekje om deze door te geven;

Wanneer kinderen of medewerkers ziek zijn, blijven ze thuis om beter te worden en om besmetting te voorkomen. Als een kind ziek wordt op de peuterspeelzaal, dan bellen we de ouders om hun zoon of dochter op te halen. In de tussentijd treffen we de volgende maatregelen om de kans op besmetting te verkleinen.

- Zieke kinderen krijgen een eigen beker;
- Zieke kinderen krijgen waar mogelijk eigen speelgoed
- We houden kinderen met een bijvoorbeeld koortslip extra in de gaten, zodat het andere kinderen niet kan besmetten;
- Speelgoed waarmee zieke kinderen hebben gespeeld maken we schoon voordat andere kinderen er mee spelen. Dit geldt ook voor verkleedkleden;
- Zieke medewerkers besteden extra aandacht aan een goede handhygiëne;
- Medewerkers zijn op de hoogte van de ziek- en herstelmeldingsprocedure.

Eten en drinken

- wanneer we eten en drinken voorbereiden gebeurt dat in de schone keuken en met schoon materiaal;
- drinkbekers worden na elk gebruik afgewassen;
- kruimels vegen we direct weg;
- kinderen eten en drinken niet in de zandbak en in de zomer ook niet vaak buiten ivm ongedierte;
- wanneer het heel warm is, drinken we zo nodig extra water;
- wanneer er fruit over is gooien we dat weg.

Speelgoed en andere voorwerpen in de ruimte

We houden het speelgoed graag schoon en stofvrij. Daarom:

- reinigen of wassen we speelgoed of kleding waarmee zieke kinderen hebben gespeeld direct (zieke kinderen krijgen waar mogelijk hun eigen speelgoed);
- reinigen we zichtbaar verontreinigd speelgoed direct;
- reinigen we speelgoed dat in de mond is genomen door een kind ook direct;
- halen we speelgoed dat beschadigd is weg om eventueel te repareren of om het weg te gooien en te vervangen;
- houden we speelgoed voor binnen en buiten gescheiden;
- gebruiken we makkelijk schoon te maken speelgoed en stofvrij kruit;
- wassen we de verkleedkleden, stoffen speelgoed en knuffels regelmatig (afhankelijk van het gebruik, maar in principe iedere vakantie);
- wassen we de verkleedkleden, stoffen speelgoed en knuffels wanneer ze vies zijn tussendoor;
- wassen we de verkleedkleden, stoffen speelgoed en knuffels op 60°C (of we drogen ze in de droger wanneer deze temperatuur niet mogelijk is);
- letten we bij de aankoop van textiel (verkleedkleden, knuffels) op dat ze op 60°C gewassen kunnen worden;

- wassen we de gordijnen ten minste één keer per jaar (rond de zomervakantie) en wanneer ze vies zijn;
- hebben we voor niet wasbare textiel (bijvoorbeeld kussens) mijtenwerende hoezen;
- kopen we gestoffeerde meubels niet tweedehands;
- maken we enkel gebruik vaak laagpolige tapijten die makkelijk te reinigen zijn.

Buiten spelen

- Bij extreem hoge of lage temperaturen verkorten we de buitenspeeltijd;
- Bij warm weer vragen we ouders om kinderen in te smeren met een bij de leeftijd passende beschermingsfactor (minstens SPF 20 en bescherming tegen uv-a en uv-b);
- in geval van nood smeren we bij;
- Bij warm weer letten we op dat kinderen niet te lang in de (volle) zon spelen. Met name tussen 12.00 en 15.00 uur;
- We spelen rustig wanneer het te warm is voor grote inspanningen (buiten en binnen)
- Wanneer er te veel lawaai is in de omgeving, door werkzaamheden bijvoorbeeld, spelen de kinderen binnen met zo nodig de deuren en ramen gesloten;
- Kinderen wassen na het spelen met zand hun handen;

Planten, dieren en ongedierte

- Waar nodig en mogelijk bestrijden we ongedierte zonder gif (bijvoorbeeld een vliegenlamp), buiten schooltijden en professioneel;
- Uitwerpselen van ongedierte worden direct opgeruimd;
- in de zomer letten we goed op dat kinderen niet gestoken of gebeten worden door een insect;
- Bij overlast van insecten, ramen en deuren sluiten.
- bij bezoek aan het dierenpark letten we op dat kinderen niet gebeten of gekrabd worden door dieren;
- we leren de kinderen om de dieren rustig te benaderen met aaien of voeren;
- de leidsters zijn altijd aanwezig wanneer kinderen met dieren in aanraking komen;
- wanneer er een dier in de klas komt of we een kinderboerderij/dierentuintje bezoeken, vindt er van tevoren overleg plaats met ouders;
- na aanraking met dieren wassen kinderen en leidsters hun handen;
- waar mogelijk zetten we alleen allergievrije en stofvrije planten met zo min mogelijk stuifmeel en harige bladeren op de peuterspeelzaal (binnen en buiten);
- deze houden we goed bij, door water te geven en wanneer nodig af te stoffen en grond (tenminste een keer per jaar) te verversen;
- wanneer er zich schimmelvorming voordoet op de plant of in de pot, gooien we die meteen weg;
- uitwerpselen van katten in de zandbak verwijderen we direct en grondig;
- vóór een boswandeling vragen we ouders om lange, beschermende kleding aan te trekken tegen teken en om kinderen na afloop goed te controleren;
- wanneer kinderen op school dicht bij struiken, bomen of planten hebben gespeeld, dan controleren we zelf of vragen het aan het eind van de ochtend aan ouders;
- in het zomerseizoen kijken we heel erg uit voor bijen en wespen door bijvoorbeeld niet of nauwelijks zoet buiten te eten en te zorgen dat kinderen geen plakkerige handen en monden hebben bij het naar buiten gaan;

Handdoeken, vaatdoekjes en washandjes

- Wanneer de handdoeken vuil zijn vervangen we ze: dit is als het zichtbaar is en minimaal een keer per dag(deel) dat ze gebruikt worden;
- Wanneer de vaatdoek vuil is vervangen we ze: dit is als het zichtbaar is, na gebruik bij een vuile klus en minimaal een keer per dag(deel) dat ze gebruikt worden;
- Vaatdoekjes spoelen we na gebruik met heet en stromend water uit;
- Wanneer we gebruik maken van een washandje, gebruiken we voor ieder kind één washandje;
- Na het gebruik van de washandjes gaan ze de was in.
- Wanneer het aankleedkussen gescheurd of anderszins beschadigd is vervangen we het.

Afval

- Afval (buiten) bergen we op in gesloten containers of zakken (afhankelijk van de locatie)

Klimaat omgeving

We sluiten als peuterspeelzalen aan bij de controles van het gebouw wat betreft onder meer luchtvochtigheid, temperatuur en ventilatie. Toch kan het zijn dat er iets mis gaat. We willen dit dan zo goed en snel mogelijk oplossen. Wanneer er een vermoeden is van luchtverontreiniging (ook buiten!) schakelen we een deskundige in. De volgende problemen kunnen we helpen voorkomen en tackelen door ons te houden aan de volgende regels:

Ventilatie

Het gebouw wordt automatisch geventileerd. Het kan zijn dat dit om een of andere reden (tijdelijk) ontoereikend is. We letten op voldoende frisse lucht in de ruimte door:

- extra te ventileren tijdens bewegingsspelletjes of andere intensieve activiteiten;
- extra te ventileren bij het branden van (verjaardags)kaarsjes;
- te ventileren door de ramen (veilig!) open te zetten, voor tijdens en/of na opening van de peuterspeelzaal.
- ventilatioeroosters worden minstens een keer per 3 maanden schoongemaakt (in overleg met schoonmaakbedrijf).

Temperatuur

De temperatuur van de ruimte staat ingesteld rond de 20°C. We controleren regelmatig of dit nog klopt. Wanneer de temperatuur (ernstig) hiervan afwijkt nemen we de volgende maatregelen:

- De temperatuur is boven de 25°C: we ventileren zo goed mogelijk door alle ramen en deuren open te zetten;
- In warme periodes proberen we 's nachts zo veel mogelijk te ventileren;
- Wanneer het te koud is (minder dan 17°C), dan zoeken we een oplossing voor het probleem in overleg met bijvoorbeeld de technische ondersteuning van het gebouw.
- Temperatuurverschillen tussen ruimtes beperken we waar mogelijk tot maximaal 5°C

Luchtvochtigheid

- veroorzakers van hoge luchtvochtigheid, zoals lekkages, pakken we meteen aan.
Giftige stoffen

Er geldt een algeheel rookverbod op de hele school. Er mag enkel gerookt worden op het dakterras. Verder treffen we in het lokaal de volgende maatregelen:

- We gebruiken geen spuitbussen (haarlak, verf en luchtverfrissers) in ruimtes waar kinderen zijn. Wanneer we een luchtverfrisser op het toilet willen gebruiken, dan spuiten we wanneer de kinderen niet in de buurt zijn;
- De kinderen gebruiken enkel lijm op waterbasis (behangplak);
- We gebruiken (wanneer de kinderen in de buurt zijn) geen chemicaliën met oplosmiddel, zoals wasbenzine en boenwas of verf;

Poetsen

Het meeste poetswerk besteden we uit. De huishoudelijke ondersteuning werkt buiten de openingstijden van de peuterspeelzaal en draagt zorg dat er elke week gestoft wordt (m.n. de horizontale vlakken) of op de minder stof-aantrekkende plekken elke maand (m.n. verticale vlakken), regelmatig de ramen worden gewassen enzovoorts. Zelf letten we natuurlijk ook op.

- Wanneer een ruimte of object zichtbaar verontreinigd is, maken we het direct schoon;
- We vegen iedere dag de vloer. Twee keer per week reinigen we de vloer grondig.
- Wanneer kinderen werkjes maken die niet gereinigd kunnen worden hangen die niet langer dan een maand in de peuterspeelzaal;
- Wanneer er bij hoge uitzondering gestofzuigd moet worden waar de kinderen bij zijn, dan zetten we de ramen open. Zeker wanneer het een stofzuiger zonder HEPA filter betreft;
- Gemorst bloed wordt verwijderd met water en zeep, goed nagespoeld en afgedroogd en gereinigd met 70% alcohol;

Klussen

- Wanneer er in en om de peuterspeelzaal geklust moet worden op zo'n manier dat het overlast bezorgt (stof, geluid), plannen we dat buiten de openingstijden om.

Check/doe dus dagelijks:

- Handdoeken: wanneer de handdoeken vuil zijn vervangen we ze: dit is als het zichtbaar is en minimaal een keer per dag(deel) dat ze gebruikt worden;
- Vaatdoeken: wanneer de vaatdoek vuil is vervangen we ze: dit is als het zichtbaar is, na gebruik bij een vuile klus en minimaal een keer per dag(deel) dat ze gebruikt worden;
- De kraan: maak het contactpunt met de kraan schoon;
- Of de afvalbakken zijn geleegd.
- Speelgoed: wanneer speelgoed vies, kapot of beschadigd is, reinig het dan, leg het weg ter reparatie of gooi het weg.
- De vloer schoonmaken
- De temperatuur (moet tussen 17C en 25C zijn)
- Of alles (ruimte, object, speelgoed, ...) schoon is. Zo niet: direct schoonmaken.

Bijlage 2 – huisregels veiligheid 't Kwetternest

Als peuterspeelzaal willen we een veilige omgeving scheppen voor de kinderen, een plek waarin kinderen mogen spelen en experimenteren. Sociaal-emotionele veiligheid bieden we door een warme, stimulerende en liefdevolle attitude, een duidelijke dagprogramma en aandacht en respect voor elk individu. Lichamelijk veiligheid bieden we door de risico's in de omgeving zo klein mogelijk te houden, bijvoorbeeld door goedgekeurde meubels en kasten met kantelbeveiliging te gebruiken. Om hieraan ook in de dagelijkse praktijk te kunnen blijven voldoen hebben we een aantal afspraken opgenomen in ons beleidsplan, informatieboekje en/of elders op papier gezet. Voor de helderheid hebben we hierbij een opsomming van onze afspraken.

Een belangrijke is dat er een algeheel rookverbod geldt in en om de peuterspeelzaal en de school. Er mag enkel gerookt worden op het dakterras.

Giftige stoffen

Om te voorkomen dat kinderen in aanraking komen met giftige stoffen, bergen we ze hoog en afgesloten op. Daarom hebben we de volgende afspraken:

- Berg giftige stoffen op in de afgesloten bergruimte met de hoge klink (minimaal 1.35 m)
- sluit de kast altijd af
- Berg de giftige stoffen altijd hoog op
- Let op sigaretten en medicijnen: zorg dat deze niet bereikbaar zijn voor kinderen. Doe ze in je tas en leg de tas in de daarvoor bestemde afgesloten kast.
- Voor alle medewerkers en vrijwilligers geldt: bij vergiftiging 112 bellen!

Brandgevaar/verbrandingsgevaar

- Berg lucifers / aansteker altijd op na gebruik in (een kast of lade met slot)
- sluit de kastdeur altijd
- Maak geen thee klaar in de buurt van de kinderen
- Doe thee in een thermoskan
- Drink geen thee als kinderen op schoot zitten
- Gebruik theekopjes met goede oortjes
- Zet theekopjes ver op tafel /aanrecht
- Gebruik geen tafelkleden, maar placemats
- De kookplaat staat uitgeschakeld

Hygiëne

- Wanneer er afval rondslingert, ruim dit dan onmiddellijk op

Sanitair

- Begeleid het kind bij het naar boven en beneden klimmen
- Berg trapje op of klap het in
- Houd toezicht op de trap
- Het kind mag niet alleen de trap op klimmen
- Leer de kinderen de betekenis van de rode en de blauwe kleur op de kraan.

Materialen

- controleer regelmatig of er binnen of buiten afval of kleine voorwerpen 'voor het oprapen' of in de buurt van een speeltoestel liggen. Zorg er voor dat speelgoed met onderdelen kleiner dan 3,5 cm niet beschikbaar is voor kinderen onder de 3 jaar. Berg het daarom op in een afgesloten doos, kist of kast;
- Zorg dat er voldoende loopruimte overblijft wanneer de fietsen in de berging staan;
- controleer regelmatig of het binnen- of buitenspeelgoed en -toestellen nog heel zijn. Let daarbij vooral op scherpe randjes, loszittende onderdelen, loszittende stiksels en splinters. Wanneer het stuk is verwijder het dan uit de speelruimte en kijk of het te repareren valt. Als dat niet meer mogelijk is, gooi het dan weg.
- Wanneer het buitenspeelgoed nat is, droog dit dan met een droge doek voordat we buiten gaan spelen.
- Als kinderen koordjes aan de jas hebben die gevaar op kunnen leveren, knoop deze dan op.
- Als groot en klein samenspelen, dan met speelgoed van de kleintjes of speel zelf mee
- Controleer meubilair regelmatig op splinters
- Controleer regelmatig of de veiligheidstrips nog in goede staat zijn en goed vastzitten
- Controleer regelmatig of stopcontacten zijn voorzien van beveiliging

Ruimte

- wanneer bij nat weer de vloer nat is, droog deze dan wanneer de kinderen binnen zijn
- Let extra op wanneer kinderen in de buurt van koordjes raamdecoratie spelen.

Uitstapjes

- Wanneer we een uitstapje buiten de deur maken en we gaan met de auto, dan gebruiken we autostoeltjes. We vragen ouders om deze mee te neen;
- We geven het goede voorbeeld wat betreft verkeersregels

Afspraken met kinderen

- Kom niet in de berging en de keuken (sluit ook het hekje naar de keuken toe)
- Niet (naar) binnen rennen
- Drink thee rustig aan tafel
- Binnen niet gooien met voorwerpen
- Ruim het speelgoed op waarmee je gespeeld hebt
- Wanneer je met jongeren kinderen speelt houd je daar rekening mee
- Fiets niet in de buurt van een speeltoestel
- Klim niet over het hek